

Славне минуле, перспективне сьогодення

Історія професійно-технічної освіти краю пов'язана з відкриттям у 1885 році залізничної станції Сарни. Спочатку то був полустанок, а коли спорудили локомотивне депо з поворотним кругом для ремонту паровозів, збудували майстерні, виникли допоміжні служби, а з ними й потреба в підготовці робітників. Саме тому в 1902 році заснували Сарненське двокласне залізничне училище.

Не тільки залізничному транспорту, а й сільському господарству потрібні були кваліфіковані робітники. І через рік у місті відкрили двокласне сільськогосподарське училище, в якому працювало 7 учителів і навчалося 353 учні, що зафіксовано в «Пам'ятній книзі дирекції народних училищ Волинської губернії». Отож при царизмі в Сарнах діяли два профтехучилища — залізничне та сільськогосподарське, пізніше, за часів Польщі, — школа рільнича (рільнича). У роки радянської влади та в незалежній Україні функціонували два заклади, у тому числі ДПТНЗ «Сарненський професійний аграрний ліцей» — гідний продовжувач кращих традицій профтехосвіти Рівненщини й усієї держави.

Від школи рільничої — до ДПТНЗ «Сарненський професійний аграрний ліцей»

Польська школа рільнича впродовж трьох років (до 1939-го) готувала агрономів для роботи в поміщицьких садибах — маєтках і фільварках. Один із її випускників Іван Кузьмінський залишив спогади про освіту в закладі. Навчання платне — 100 злотих у місяць, а це в ті часи майже вартість однієї корови, а тому доступне було тільки дітям заможних поляків. З 6 години ранку й до 6-ї вечора учні працювали в господарстві школи, а вечорами при газових лампах 2 години вивчали рільництво, рослинництво, городництво, тваринництво, переробку молочних продуктів, овочів, олійних культур тощо. Виконували також увесь цикл сільськогосподарських робіт. На базі рільничої в 1944 році заснували Сарненську професійну школу механізації сільського господарства з підготовки кадрів для села. Її першим директором став Д. Шестопалов.

сього) району, Олександр Занозовський, комбайнер колгоспу «50 років Жовтня» Сарненського району, Корній Аврамишин, механізатор колгоспу «Ленінський шлях» Дубровицького району, Володимир Гребень, механізатор колгоспу ім. Шевченка Володимирецького району, Микола Солтис, механізатор колгоспу «Україна» Здолбунівського району, Іван Новак, механізатор колгоспу ім. Кірова Острозького району, Андрій Олівський, бригадир тракторної бригади колгоспу «Маяк» Радивилівського району, Олексій Данилюк, бригадир тракторної бригади колгоспу ім. Жданова Гошчанського району.

За весь період функціонування аграрний ліцей підготував понад 50000 кваліфікованих робітників для народного господарства. З 1959 року й донині заклад навчає водіїв для Збройних сил України, цю професію опанували понад 7000 чоловік. Не дивно, що випускників ліцею можна зустріти майже в усіх

терів, 12 автомобілів, 16 тракторів різних марок, 3 зернозбиральні комбайни, інша сільськогосподарська техніка. Місяць тому придбали новий трактор МТЗ-920.

Підготовку кваліфікованих робітників здійснюємо за державним замовленням, а водіїв для Збройних сил України, робітників для Державної служби зайнятості та корпорації «Братерство без кордонів» — за кошти фізичних та юридичних осіб. Учні, слухачі Житомирської, Волинської та Рівненської областей навчаються за 15 професіями, переважна

фесійний аграрний ліцей» неодноразово ставали призерами на обласних і республіканських конкурсах кращого за професією серед учнів професійно-технічних навчальних закладів України. Так, у 1974 році тут проходив третій етап Всеукраїнського конкурсу фахової майстерності серед учнів ПТНЗ з професії «Тракторист-машиніст сільськогосподарського виробництва». Майбутні механізатори Анатолій Попач і Марія Романчик посіли 3 і 4 місця. У II-ому етапі Всеукраїнського конкурсу фахової майстерності з професії «Електро-

монтер з ремонту й обслуговування електроустаткування» (1983 рік) перше місце виборов Юрій Пригарський. У 2006 перемоцями II етапу Всеукраїнських конкурсів фахової майстерності з професій «Тракторист — машиніст сільськогосподарського виробництва» й «Електромонтер з ремонту й обслуговування електрообладнання» стали Олександр Котяш і Станіслав Калюшик. Вони гідно представляли Рівненщину на його етапах. Зокрема Олександр став призером, стипендіатом Президента України.

директорів сільськогосподарських закладів: з 1947 по 1952 роки заклад очолював Г. Єфремов, з 1953 по 1956 — П. Гонтар, з 1956 по 1961 — В. Ятель, з 1962 по 1966 — М. Сімейко, з 1966 по 1981 — П. Ратич, з 1981 по 2006 — О. Захожий, з 1 листопада 2006 — М. Морозюк.

Спочатку вона мала лише два ходових трактори (ХТЗ-НАТ і У-2), один - для практичних занять, одного автомобіля ГАЗ-АА і неходового «Додж». А через десятиліття заклад реформували в училище, де нараховувалось 10 тракторів різних марок, 5 самохідних і 2 причіпних комбайни. Значно збільшилася кількість різноманітного сільгоспоборуду (плуги, сівалки, борони й т.п.). У 1985-му тут було тракторів різних марок 31, комбайнів зернових — 9, автомобілів — 19, машин для збирання технічних культур — 10, інша техніка.

Таким чином стосемилітня історія сучасного ДПТНЗ «Сарненський професійний аграрний ліцей» бере початок від двокласного сільськогосподарського училища при царизмі. Заклад став першим на Рівненщині, який з 1969 року крім професії надавав вихованцям можливість здобувати повну загальну середню освіту.

Кузня Героїв праці

В історію професійно-технічної освіти України Сарненський ліцей увійшов не зміною назв і нумерацій, а своєю важливою роллю в підготовці кадрів для сільського господарства, є найстарішим на Рівненщині. З нього вийшло вісім Героїв Соціалістичної Праці. Це - Олександра Кондратюк, доярка колгоспу «Україна» Млинівського (нині Демидів-

господарствах Рівненщини. Наприклад, тільки в одній тракторній бригаді колишнього колгоспу «Радянська Україна» (с. Немовичі) полувина механізаторів (44 чоловіки) — були нашими випускниками.

На зміну батькам і матерям, які тут навчалися, приходять їх сини та доньки. Так, у ліцеї успішно здобували фах син Героя Соціалістичної Праці Олександра Занозовського Іван, син орденоносця Григорія Кобринчука Леонід і багато інших. Герой праці Корній Аврамішин деякий час (до виходу на пенсію) трудився у своєму рідному навчальному закладі, передаючи свій багатий досвід праці молодим, як майстер виробничого навчання. Понад три сотні випускників нагороджені високими урядовими нагородами — орденами та медалями. Серед них, Володимир Іллюк, Іван Васильчик, Григорій Кобринчук, Іван Кичан, Кіндрат Мельник, Петро Дуць, Мікола Ярута, Михайло Боярчук.

Сьогоднішня ліцею

У 90-х роках минулого століття контингент учнів становив 800 чоловік. Ліцей продовжує підготовку фахівців для сільського господарства, а також водіїв для Збройних сил України. За рішенням Рівненської обласної ради від 23 квітня 1991 року № 69 на його навчально-виробничій базі відкрили педагогічний коледж. Для функціонування передали навчальний корпус на 600 місць, актовий зал, їдальню, спортзал, стрілецький тир, два чотириповерхових гуртожитки. Сьогодні до послуг учнів ліцею 17 кабінетів для теоретичного навчання, 3 лабораторії, 5 майстерень, полігон, автодром, трактородром, 57 комп'ю-

теризованих комп'ютерів. Більшість яких є інтегрованими. Це: тракторист-машиніст сільськогосподарського та лісового господарства категорій «А», «В», «С», «D», електромонтер з ремонту й обслуговування електроустаткування, лінійних споруд телефонного зв'язку та радіофікації з правом водіння автомобіля категорій «А», «В», «С»; слюсар з ремонту автомобілів, рихтувальник кузовів з правом водіння автомобіля категорій «А», «В», «С»; робітник фермерського господарства, тракторист-машиніст сільськогосподарського виробництва категорій «А», «В», «С», «D» з правом водіння автомобіля категорій «А», «В», «С», із знанням основ ринкової економіки, вмінням вести первинний бухгалтерський облік, виконувати роботи з догляду за свійськими тваринами; діловод, оператор комп'ютерного набору, обліковець (реєстрація бухгалтерських даних).

Є гуртожиток на 220 спальних місць, бібліотека з фондом 19802 екземпляри книг, власний музей «Історія краю й ліцею», експонати якого розміщені в 3-х кімнатах, директор Любов Сахненко готує його на присвоєння звання зразкового в цьому році, спортивний майданчик тощо. Навчальне господарство розташоване на 240 гектарах. На його землях вирощуємо: жито, овес, ячмінь, пшеницю, просо, ріпак, олійну редьку, картоплю, капусту, цибулю, столовий буряк, моркву, посадили й доглядаємо 6 га лісу.

Вагомі досягнення закладу

Учні ДПТНЗ «Сарненський про-

фесійний аграрний ліцей» У цьому навчальному році викладач фізики Петро Курачик здобув перше місце в області в номінації «Навчально-тематична комп'ютерна презентація», а учень Олександр Губеня став переможцем обласної олімпіади за професією «Вибір автотранспортних засобів».

Змістовні дозвілля й відпочинок учнів сприяють успішному навчанню й оволодінню професією. Хлопці й дівчата із задоволенням відвідують гуртки художньої самодіяльності: фольклорний, гармоністів, художнього читання, вокально-інструментальний ансамбль, технічної творчості, різьби по дереву, спортивні секції: з важкої й легкої атлетики, шахів.

У 2001 році разом з Мирогощанським аграрним коледжем створили навчальний комплекс «Агротехнічна освіта», в якому мають змогу продовжувати навчання учні, які закінчили ліцей з високим рівнем знань. За скороченим терміном у 2003 році організували Рівненський навчальний центр з вивчення нової сільськогосподарської техніки.

ДПТНЗ «Сарненський професійний аграрний ліцей» упевнено дивиться в майбутнє. Відповідно до вимог реформи освіти, розвитку сучасної економіки продовжує вести підготовку конкурентоспроможних фахівців агропромислового комплексу, ініціативних, вільних на ринку праці, здатних діяти в інноваційному режимі, самостійно здобувати додаткові знання.

Микола МОРОЗЮК,
директор Сарненського
професійного аграрного ліцею,
Відмінник освіти України.